

ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.ГНАТЮКА
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В КРАКОВІ
КАЗАХСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. С.СЕЙФУЛЛІНА
НАУКОВИЙ КЛУБ «ЗОРНУЗ»

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО ФОРМУВАННЯ: СТАН ! ПЕРСПЕКТИВИ ТА МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Збірник наукових праць
міжнародної науково-практичної
конференції

28 жовтня 2016 року
Україна, м. Кам'янець-Подільський

УДК 63.001:65.001:30.001:10.001
ББК 65.9 (4укр)-55
НЗ5

Національне виробництво й економіка в умовах реформування: стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції: зб. наук, праць міжнар. наук.-практ. конф. 28 жовтня 2016 р. (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). - Тернопіль: Крок, 2016. - 355 с.

ІЗВИ 978-617-692-380-0

Збірник містить наукові доповіді II міжнародної науково-практичної конференції "Національне виробництво й економіка в умовах реформування: стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції" (Кам'янець-Подільський, 28 жовтня 2016 р.), яка відбулася на веб-сайті www.sophus.at.ua, з актуальних технологічних, технічних, економічних, соціальних та екологічних проблем і напрямів розвитку України, інших держав та сучасного суспільства загалом.

Збірник буде розміщений в системі РІНЦ (договір №1005-03/2015К від 24.03.2015 р.)

Редакційна колегія:

Іванишин В.В., д.е.н., проф., ректор - голова редакційної колегії (Україна); Бендера І.М., д.пед.н., проф.; професор (Україна); Водяник І.І., д.т.н., проф. (Україна); Гораш О.С., д.с.-г.н., проф. (Україна); Желавський М.М., д.вет.н., професор (Україна); Лісовський О., д.т.н., професор (Польща); Місюк М.В., д.е.н., професор (Україна); Панков Д.А., д.е.н., професор (Беларусь); Парлінська М., д.е.н., професор (Польща); Пармаклі Д.М., д.х.е.н., професор (Молдова); Пліска Ю., д.п.н., професор (Польща); Попович М.Д., д.філос.н., професор (Україна); Рихлівський І.П., д.с.г.н., професор (Україна); Цвігун А.Т., д.с.-г.н., професор (Україна); Чойницький Й. д.с.-г.н., професор (Польща); Чикуркова А.Д., д.е.н., професор (Україна); Гаврилянчик Р.Ю., к.с.-г. наук., доцент (Україна); Гуцол Т.Д., к.т.н. доцент (Україна); Сава А.П., к.е.н., с.н.с. (Україна); Семенишена Н.В., к.е.н., доцент (Україна).

Рекомендовано до друку Вченою радою
Подільського державного аграрно-технічного університету
(протокол № 4 від 01.11.2016 р.)

Відповідальний за випуск:

к.с.-г.н., Гаврилянчик Р.Ю.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

ІБВМ 978-617-692-380-0

© Подільський державний аграрно-технічний університет,
ГО «Науковий клуб «СОФУС», 2016
©Крок, 2016

Томчук Олена, Мазур Юлія МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ТОВАРНО-МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВА	292
Трушкіна Наталія ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ МАЛОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ЗАРУБІЖНА ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА	294
Тюшкевич Леонид ОПТИМИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В ТРАНСГРАНИЧНЫХ РЕГИОНАХ	297
Уманьскз Вікторія КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	299
Хомин Ірина ЕКСПОРТ ВАЛЮТИ НА ТЛІ ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	302
Хомин Петро ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА, ЧИ TERRA INCOGNITA?	303
Черных Вероника АНАЛИЗ ПРОЦЕССОВ ЛОКАЛЬНОЙ КЛАСТЕРИЗАЦИИ В СТРАНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ И ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ	304
Чернодубова Елеонора, Чернодубов Руслан ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	307
Чехова Ірина КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ ГАЛУЗІ ЛЬОНАРСТВА	309
Чорна Марія НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В УКРАЇНІ	311
Чорний Сергій, Волошин Роман ОЦІНКА ІНТЕГРАЛЬНИХ ФОРМ ВЗАЄМОДІЇ В СФЕРІ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	313
Шафранский Иван КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ МЯСНОЙ ПРОДУКЦИИ	315
Шевчук Наталя ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЦІНОУТВОРЕННЯ	317
Шерстюк Олександр ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АУДИТОРІВ	319
Штогрин Марія ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	320
Шутова Дар'я, Пашикян Ілона ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТІВ	322
Щербатюк Василий ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА СЧЕТНОГО ПЛАНА	324
Януш Тетяна ФОРМУВАННЯ АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ПРИКЛАДІ ТОВ ОСП «КОРПОРАЦІЯ ВАТРА»	326

СОЦІАЛЬНИЙ БЛОК ДОСЛІДЖЕНЬ

SOCIAL UNIT OF RESEARCH

Байбардина Татьяна, Бурцева Оксана, Мачалова Виктория ВЛИЯНИЕ ИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ НА РАЗВИТИЕ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	328
Бельдій Оксана РЕЛІГІЄЗНАВЧИЙ АСПЕКТ ОСМИСЛЕННЯ ДОСВІДУ СИМВОЛІЗУЮЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	330
Бурлюк Володимир, Окіпняк Анатолій, Кирилюк Роман РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДІЙ НАСЕЛЕННЯ У РАЗІ ЗАГРОЗИ ТА ВИНИКНЕННЯ ВИБУХУ	332
Ганчар Андрей РАСКРЫТИЕ МЕХАНИЗМА ВОЗВЕДЕНИЯ ВЕЛИЧЕСТВЕННЫХ КАТОЛИЧЕСКИХ ХРАМОВ НА ТЕРРИТОРИИ БЕЛАРУСИ: СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АСПЕКТ (НАЧ. XX В.)	334

государствами-членами, с другой стороны [Электронный ресурс]. - Режим доступа
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page

Томчук Олена

к.е.н., доцент

Мазур Юлія

магістрант

Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ТОВАРНО-МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВА

Питання фінансового аналізу відіграють важливу роль при визначенні ефективності функціонування підприємства. Особливо це стосується визначення ефективності використання та оборотності товарно-матеріальних цінностей на підприємстві.

Насамперед, основною метою даного аналізу є виявлення та усунення недоліків ефективності використання та оборотності товарно-матеріальних цінностей, пошук та залучення у виробництво невикористовуваних резервів.

Сьогодні у сучасній літературі вивченням питання ефективності використання ТМЦ підприємств займалися такі вітчизняні науковці: Н. Бондар, О. Коновалов, М. Коробова, А. Кузьмінський, Г. Мельничук, Є. Мних, П. Попович та інших. Серед зарубіжних вчених - М. Портер, Ж. Рішар, Р. Франк та інші.

Товарно-матеріальні цінності - це активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності, перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва, утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [1].

На наш погляд, процес здійснення фінансового аналізу ТМЦ потребує використання певних аналітичних процедур та володіння аналітично-розрахунковими здібностями. Також великий вплив на результати аналізу ТМЦ має специфіка виробництва та його обсяги. Це говорить про те, що визначити ефективність використання та оборотність ТМЦ неможливо, виконавши одне завдання чи розрахувавши один показник.

Попри це, П. Попович виділяє такі основні завдання даного аналізу:

- аналіз використання існуючих норм ТМЦ, їх відповідності передовим
- світовим нормам аналогічних підприємств;
- системний аналіз забезпеченості підприємства та його структурних підрозділів науково обґрунтованим рівнем ТМЦ;
- перевірка ефективності інформаційної бази аналізу ТМЦ;
- виявлення впливу окремих чинників на зміну рівня ТМЦ;
- використання прогностичного аналізу ТМЦ та розрахунок їх впливу на основні економічні показники діяльності підприємств [2].

Виконання ряду цих завдань в комплексі значною мірою впливатимуть і на ефективність управління товарно-матеріальними цінностями.

Ефективне управління запасами (ТМЦ) на основі аналізу дозволяє знизити

тривалість виробничого та всього операційного циклу, зменшити поточні витрати на їх збереження, визволити з поточного господарського обороту частину фінансових засобів, реінвестуючи їх в інші активи. Забезпечення цієї ефективності досягається за рахунок проведення аналізу матеріальних запасів, який має свої особливості і складається з таких етапів: - аналіз запасів товарно-матеріальних цінностей у попередньому періоді; - визначення цілей формування запасів; - оптимізація розміру основних груп поточних запасів; - оптимізація загальної суми запасів товарно-матеріальних цінностей, що включаються до складу оборотних активів; - формування ефективних систем контролю за рухом запасів на підприємстві; - реальне відображення у фінансовому обліку вартості товарно-матеріальних цінностей в умовах інфляції [3].

Врахувавши вище зазначені завдання фінансового аналізу, вважаємо, що роль фінансового аналізу ТМЦ відображається в створенні інформаційної бази для прийняття стратегічних рішень; зменшенні негативного впливу змін зовнішнього та внутрішнього середовища на стан ТМЦ, а також у визначенні необхідного рівня потенціалу підприємства та дію чинників зовнішнього середовища, які у поєднанні дають змогу досягнути його стратегічних цілей.

У процесі здійснення даного аналізу, обов'язково, потрібно розраховувати відповідні показники. Адже фінансові показники виступають в ролі величини, параметра, рівня, вимірника; вони дають змогу, безпосередньо, оцінити ефективність використання та оборотність ТМЦ на підприємстві, їх зміну, що дозволяє судити про фінансовий стан, фінансові відносини та розвиток підприємства загалом.

В свою чергу, необхідно оцінити структуру запасів товарно-матеріальних цінностей за допомогою коефіцієнту нагромадження. Він визначається відношенням вартості виробничих запасів, тварин на вирощуванні і відгодівлі, незавершеного виробництва до вартості готової продукції і товарів за формулою:

$$K_n = \frac{V_3 + T_{BV} + T_{NB} + T_{GP}}{T}, \quad (1)$$

де K_n - коефіцієнт нагромадження запасів; V_3 - виробничі запаси; T_{BV} - тварини на вирощуванні і відгодівлі; T_{NB} - незавершене виробництво; T_{GP} - готова продукція; T - товари.

Коефіцієнт нагромадження характеризує рівень мобільності запасів товарно-матеріальних цінностей і при оптимальному варіанті він повинен бути меншим 1. Але це співвідношення є справедливим тільки у тому випадку, коли продукція підприємства конкурентоздатна і користується попитом [2].

Для здійснення аналізу оборотності ТМЦ потрібно розраховувати показник ліквідності ТМЦ підприємств - оборотність ТМЦ, який визначається за формулою:

$$\text{Оборотність ТМЦ} = \frac{\text{виручка} / \text{Сдохід} \cdot \text{БІд:реальщіпрох/нщ}}{\text{ТМЦ}} \quad (2)$$

Даний показник зіставляє вартість ТМЦ і виручку (дохід) від реалізації товарної продукції (робіт, послуг), показує кількість оборотів ТМЦ за певний період [4].

Отже, аналіз товарно-матеріальних цінностей та його періодичне проведення є запорукою виявлення небажаних чинників, які негативно впливають на діяльність підприємства, а в перспективі і на його прибутковість. За допомогою даних аспектів аналізу можна отримати характеристику розвитку господарської діяльності та інтенсивність виробництва, де беруть

участь саме ТМЦ. А також вивчаючи кількісний бік явищ і процесів господарського життя ТМЦ, економіст одночасно може аналізувати їх якісний бік, що значною мірою впливає на прийняття управлінських рішень керівником того чи іншого суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 « Запаси » : Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 року № 246 [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
2. Попович, П. Аналіз формування та використання запасів підприємства [Електронний ресурс] / П. Попович : - Режим доступу: http://www.econa.at.ua/Vypusk_5/popovych.pdf
3. Одажіу, Д. Г. Особливості аналізу матеріальних запасів на підприємствах промисловості [Електронний ресурс] / Д. Г. Одажіу. - Режим доступу http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2009/Economics/46422.doc.htm
4. Аналіз оборотності запасів товарно-матеріальних цінностей. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання [Електронний ресурс]// online Бібліотека. - Режим доступу <http://readbookz.com/book/147/4186.html>

Трушкіна Наталія

магістр з економіки, науковий співробітник
Інститут економіки промисловості НАН України
м. Київ

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ МАЛОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ЗАРУБІЖНА ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА

На сучасному етапі динамічного розвитку глобалізаційних та інтеграційних процесів актуалізується роль і значення інноваційного підприємництва як ефективного виду діяльності, що створює додану вартість.

Зарубіжний досвід свідчить, що «основними ініціаторами технологічних інновацій стають представники малого бізнесу. Саме малі підприємства забезпечують більшу частину нововведень інноваційно розвинених країн, пришвидшуючи тим самим темпи економічного зростання» [1, с. 569].

Отже, мале інноваційне підприємництво має розвиватися за принципами якісно нової філософії господарювання та стати дієвою формою публічно-приватного партнерства. Разом з тим, як показує аналіз статистичних даних, в Україні спостерігаються негативні тенденції розвитку інноваційного підприємництва порівняно з європейськими країнами. Так, за даними Державної служби статистики України, питома вага обсягу виконаних науково-технічних робіт у ВВП скоротилася за 2000-2015 рр. на 0,41% - з 1,14 до 0,73% [2, с. 153; 3, с. 153].

За даними Євростату, питома вага витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у ВВП України найнижча порівняно з країнами ЄС. При цьому значення цього показника в Україні зменшилося за 2005-2015 рр. на 0,36% (до 0,63%), тоді як у середньому по країнах ЄС збільшився на 0,24% (до 2,06%) у результаті зростання в Естонії на 0,92% (до 1,85%), Чехії - на 0,73% (до 2,08%), Угорщині - на 0,63% (до 1,57%), Німеччині - на 0,43% (до 2,94%), Іспанії - на 0,14% (до 1,26%) [2, с. 153; 3, с. 154].

За рівнем фінансування на виконання наукових і науково-технічних робіт за рахунок